

Stvar sega pa še dalje. Govori se celo o italijanskem vseučilišču; Tržaški listi vedo tudi povedati, da je gospod minister Tržaškim poslancem v tem pogledu upanje dal. (Čujte! čujte! na desni). Ako pa osrednja vlada po snovanju izključljivo italijanskih zavodov za to skrbi, da se pretrže vsaka duševna zveza italijanskega prebivalstva z notranjem Avstrije; ako vlada italijansko mladino tako rekoč omejuje na italijanski pouk in na italijansko mišljenje in čustvovanje, potem pa dela ne vede onim na roko, kateri trdijo, da stvari gredo tako pot. da morajo kmalu dozoreti in da bode dežela ta Italiji pripadla kot zdel sad. Glede namerovanega vseučilišča, katero pa je nepotrebno, ker imajo Italijani na vseučilišču v Inomostu svoj italijanski oddelek, bodi mi dovoljeno navesti karakterističen glas, namreč glas profesorja Tullio Martello. Besede te je izustil v svojem nasprotnem govoru v Bolonji. Govoril je o važnosti vseučilišč. (Čita.) „Tudi Avstrija pripoznava vseučiliščem toliko važnosti, da nikakor ni hotela vstanoviti v Trstu vseučilišča, dasi so jo v to silili Gorica, Istra in Trident. Avstrija ve dobro, da ne bi z ničemur tako pospeševala izgube svojih italijanskih provincij, nego z ustanovljenjem zavodov za višje izobraževanje.“ Ako že italijanski vseučiliški profesor goji take nazore, potem pa res ne morem razumeti, da se avstrijska naučna uprava ne spodtika ob ustanovljenjem vseučilišča v Trstu.

Naslikal sem Vam kolikor moči na kratko razmere, kakor so se razvile na Primorskem; menim, da sem vzbudil v Vas prepričanje, da se v Italijo težeči elementi ne dajo pridobiti z dobrohotnostjo, in da te elemente mora poprijeti močna roka. Skliceval sem se na nek vojašk strokoven list, povdarjal sem, da ako hočejo, da se razmere po Primorskem razvijejo v mirnejšem smislu, ni treba drugzega, nego izpolniti pogoje razvitku slovanskega prebivalstva ob Adriji, katero ne išče in ne more drugje iskati svoje rešitve, nego v Avstriji; zakličem torej vladi: Slovani so poklicani branitelji Adrijskega obrežja, katero je Avstriji življenja pogoj proti italijanskej poželjivosti. V interesu države je, da se razvitje Slovanov ne le ne ovira, ampak da se kolikor mogoče pospešuje. (Pohvala na desni. — Govorniku častitajo njega somišljeniki.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Kmetijska in gozdarska razstava na Dunaji, katera se je otvorila po cesarji osebno dne 14. maja, se je izredno dobro posrečila. Hvalevredno je že to, da je v nji vdeležena cela država. V rotundi sami zavzema Ogorski oddelek skoraj četrtnina prostora, vrh tega pa tudi še zunaj rotunde več paviljonov, zastopana je tudi Bosna in Hercogovina, izrekoma lepo v oddelku za hišno obrt. Pod vodstvom c. kr. kmetijske družbe kranjske, prirejena je tudi v posebnem pavilonu

razstava izdelkov in pridelkov z dežele kranjske. Na sredi tega pavilona razpostavljena so različna vina, model logaške ljudske šole z vrtom; na zadnji steni zloženi so obrazci različnega poljskega orodja in pa zbirka poljskih pridelkov kranjskih, na desni je leseno blago firme M. Pa ki č-eve in pa gosp. Janeza Kosler-ja iz njegove lesne tovarne v Karlovcu poleg Velikih Lašič, na levi pa sledi mala zbirka čebelarskih priprav, dalje lepo zbrane parkete gosp. Fr. Kotnik-a z Vrda, potem pa prav dobro vrejena razstava bohinjских sirarskih zadrug, in konečno zbirko domačih opank in slamnikov. Cesar, ki je na dan otvorjenja imel naravno nalogo ozirati se pred vsem na razstave unajnih držav, je takoj pri drugem obiskanji razstave minulo soboto, obiskal tudi kranjski pavilon, se je živahno zanimal za razstavljene predmete ter se po 3½ urnem ogledovanji različnih predmetov in oddelkov po izrečni veliki zadovoljnosti med živahnimi živijoklici zapustil razstavo. Med drugimi oddelki obiskal je cesar ta dan tudi tržaško razstavo morskih rib, v kateri ga je spremljal predsednik c. kr. mornarskega oblastva baron Albert.

— Mestni odbor ljubljanski zboroval je sinoči glede daljne podpore 7½ tisoč goldinarjev za novo gledališko stavišče. Pri tej priliki pokazal se je mestni zastop pač v vsi svoji razpadenosti. Naravno je pač, ako si en del zastopnikov mestnih želi gledališče tukaj, drugi del pa drugodi. Ako pa se ne more najti večina za to, da se mestu reši za večji trošek 7500 gld. skoraj edini trg cesar Jožefov, ako se dalje sploh sklepa tako, kakor da bi narod in v prvi vrsti mesto ljubljansko moglo vspešno napredovati brez gledališča, potem se nam pač dozdeva, da pri večini mestnega odbora, kakoršen se je pokazala včeraj, veje pritlična sapa, katera ne bode na kviško pustila razvoja slovenskega središča.

— Binkoštni prazniki. V soboto pred Binkosti videti je bilo mnogo popotnikov vsih vrst; prvi prihajali so v sila obilnem številu z gorenjskih Božjih potov, deloma vračajoči se proti domu, deloma pa obiskajoči še druge Božja pota. Druge vrste popotniki prihajajo o teh praznikih redoma z severa, da si ogledavajo zanimivosti naše dežele, v prvi vrsti Postojnsko jamo in potem še daljne južne kraje na morji, Trst, Reko ali celo Benetke.

— Iz Gorice se nam poroča, da so včeraj tam s Soče vjeli truplo utopljenega profesorja Pichler-ja. Vse kar se zanesljivega pozvedava o uzrokih njegove smrti priča, da je pravi uzrok edino le njegova bolezen v glavi.

— Birmancev v Ljubljani. Minule binkoštno praznike birmalo se je v ljubljanski stolnici 1144.

— Dežmanov kip, ki se je prav dobro izdelal po dunajskem mojstru Tilnerju na stroške kranjske hranilnice, bil je minulo soboto v vstopni sobi deželnega muzeja razkrit in izročen v last dežele kranjske.